

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022. ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

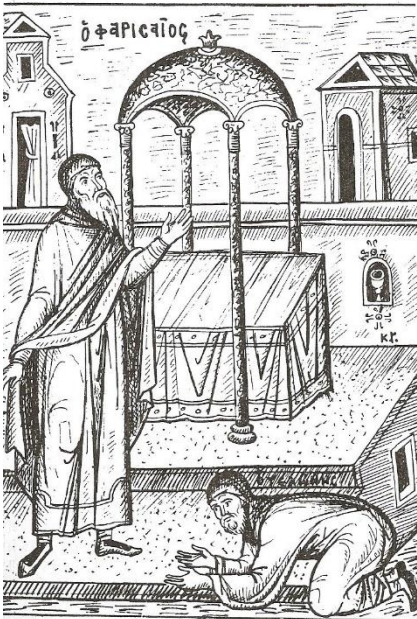
Μαρτινιανού οσίου, Ακύλα και Πρισκίλλης, Ευλογίου Αλεξανδρείας.

έτος 15^ο Τεύχος 638

«Οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων».

(Του Αρχιμανδρίτου Παΐσιου Λαρεντζάκη
Ιεροκήρυκος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης)

Η σημερινή Κυριακή είναι η πρώτη από τις τέσσερις Κυριακές που μάς προετοιμάζουν για την Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Η Κυριακή αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πύλη. Η πύλη από την οποία θα περάσουμε την ιερή περίοδο που μάς οδηγεί στο Πάσχα. Η πύλη που διευκολύνει την πρόσβασή μας στην ατμόσφαιρα της μετανοίας, όπου θα πρέπει να μάς οδηγήσει η Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Την Κυριακή αυτή που στην εκκλησιαστική γλώσσα ονομάζεται «Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου», η Εκκλησία για να μάς ωθήσει προς την αληθινή μετάνοια, θέτει για άλλη μια φορά μπροστά μας την εικόνα δύο ανθρώπων που ανεβαίνουν στον ναό για να προσευχηθούν. Ο Φαρισαίος είναι ο ευσεβής και δίκαιος στα μάτια των ανθρώπων. Ένας «καλός χριστιανός» με τα σημερινά δεδομένα. Ο

τελώνης αντίθετα στη συνείδηση ολόκληρης της κοινωνίας είναι ο έσχατος των αμαρτωλών. Ο ένας υπερήφανος κι ο άλλος συντετριμμένος.

Ας δούμε όμως την εικόνα του Φαρισαίου. Δεν υπάρχει πιο αποκρουστικός τύπος από τον αλαζόνα και υπερήφανο. Ξεχωρίζει με αλαζονικό τρόπο τον εαυτό του από όλους τους άλλους ανθρώπους. Φτιάχνει ένα φανταστικό επηρμένο θρόνο, στον οποίο κάθεται με αγέρωχο ύφος και βλέπει όλους τους άλλους με περιφρόνηση. Αν έχει κάτι καλό το μεγαλοποιεί, το υπερεκτιμά, το παριστάνει με την φαντασία του σαν αποκλειστικά και μόνο δικό του κατόρθωμα και προνόμιο. Δίπλα σ' αυτό προσθέτει και άλλα φανταστικά και ανύπαρκτα κατορθώματα για να κάνει όπως νομίζει, ακόμη λαμπρότερο το θρόνο της ματαιοδοξίας του. Από την στιγμή που βρίσκεται σε μια τέτοια κατάσταση, μπορεί με ασέβεια να υπερηφανεύεται ενώπιον του Θεού και με περιφρόνηση να μιλάει για τον συνάνθρωπό του: «Οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων».

Αν παρατηρήσουμε προσεκτικά τον φαρισαίο της παραβολής θα δούμε ότι είναι ασεβής και ιερόσυλος. Χρησιμοποιεί ότι ιερό υπάρχει για να επιδείξει τον εαυτό του. Προσεύχεται στο ναό, όχι όμως για να λατρεύσει τον Θεό, αλλά για να τοποθετήσει και να προβάλλει τον εαυτό του, το δικό του είδωλο. Σταμάτησε στο κέντρο του ναού, «καθ' ἑαυτόν», αγέρωχος δηλαδή άκαμπτος, υπερήφανος και μεγαλοπρεπής, με το κεφάλι ψηλά, χωρίς να καταδεχθεί να σκύψει με ευλάβεια ενώπιον του Θεού. Με την συμπεριφορά του παραμερίζει τον Θεό και χρησιμοποιεί τον ναό ως τόπο και ευκαιρία να επιδείξει στους προσκυνητές το εαυτό του. Εκείνη την στιγμή ήταν σαν να έλεγε στους προσκυνητές του ναού: «Σε μένα στρέψετε την προσοχή και τα μάτια σας' όχι στο ναό και στον ουρανό. Εγώ είμαι εδώ».

Ως ιερόσυλος ο Φαρισαίος, έτσι χρησιμοποιεί την προσευχή. Διότι τι είναι η προσευχή; Είναι η επικοινωνία του ανθρώπου προς τον Θεό. Η προσευχή είναι το προνόμιο εκείνο που μάς δίνει ο Πανάγαθος Κύριος να επικοινωνούμε μαζί του. Να Τον δοξάζουμε για το άπειρο μεγαλείο του, να Του εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας για τις ανεκτίμητες δωρεές του, να Του εκθέτουμε με σεβασμό τις ανάγκες μας, να ζητούμε

με πίστη τη χάρη Του και τη βοήθειά Του. Ο Φαρισαίος όμως, ασεβής προς τον Θεό, χρησιμοποίησε τον ιερό αυτό θεσμό της προσευχής όχι για να δοξάσει τον Θεό, αλλά για να δοξάσει τον εαυτό του. Για να εξαπατήσει τους άλλους ανθρώπους, ότι δήθεν προσεύχεται και να τους παρασύρει να ακούσουν το αυτολιβάνισμά του.

Ποιο ήταν το περιεχόμενο της προσευχής του; Τι έλεγε προς τον Θεό; Στον Θεό δεν έλεγε τίποτε, έλεγε μόνο προς τους ανθρώπους και διαλαλούσε την φανταστική υπεροχή και ανωτερότητά του σε σύγκριση με όλους τους άλλους. Η προσευχή του είναι μια αποκρουστική και εξοργιστική διαφήμιση της «αναμαρτησίας» του, που στην πραγματικότητα δεν υπήρχε. Κατηγορούσε τους πάντες. Έλεγε: «οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης».

Πού γνώριζε όμως αυτός τι ήταν όλοι οι άνθρωποι; Κι αν είδε μερικούς να είναι άρπαγες, άδικοι και μοιχοί, με ποια λογική γενικεύει αυτή την διαπίστωση και χαρακτηρίζει όλους τους ανθρώπους ως αμαρτωλούς; Ποιος του έδωσε το δικαίωμα να κρίνει και να κατακρίνει τους πάντες; Και σαν να μην έφθανε η γενική καταδίκη όλων ανεξαιρέτως των ανθρώπων, στράφηκε με καταφρόνηση προς τον τελώνη. Τον έδειξε με το χέρι του σε όλους και με εγωισμό πρόσθεσε στα λεγόμενά του: «οὐκ εἰμί...ὡσπερ οὗτος ὁ τελώνης». Που γνώριζε ο φαρισαίος τι γινόταν στην καρδιά του τελώνου και τι έλεγε ο Θεός την ώρα εκείνη στον ειλικρινά μετανοημένο τελώνη; Υπήρξε πραγματικά μεγάλος αμαρτωλός ο τελώνης αλλά δεν ήταν πλέον. Ένας ήταν εκεί ο μεγάλος αμαρτωλός, ο υπερήφανος και αλαζονικός φαρισαίος, τον οποίο ο εωσφορικός εγωισμός τον παρέσυρε, όπως συμβαίνει πολύ συχνά με τους εγωπαθείς, να καταδικάζει όλους τους άλλους και να παρουσιάζει τον εαυτό του ολόλευκο κρίνο, μοναδικό φαινόμενο αναμαρτησίας στον κόσμο.

Δεν σταμάτησε όμως εδώ. Συνέχισε το εγωιστικό υβρεολόγιό του εναντίων των άλλων. Συνέχισε να επαινεί τον εαυτό του. Άρχισε να απαριθμεί τις δήθεν αρετές του, για τις οποίες θεωρούσε υποχρεωμένο κατά κάποιο τρόπο τον Θεό να τον βραβεύσει και τους άλλους να τον

τιμήσουν και να τον δοξάσουν. Ποιές ήταν αυτές οι δήθεν αρετές του; Μήπως ήταν η αγάπη και η καλοσύνη, η πραότητα και η μακροθυμία, η αυταπάρνηση και η προθυμία για την εξυπηρέτηση όσων είχαν ανάγκη, ο σεβασμός και η τιμή προς τους άλλους ως τέκνα Θεού. Ήταν όπως δίδασκε ο Νόμος, η εξ όλης της καρδιάς και ψυχής και διανοίας αγάπη προς τον Θεό και προς τον πλησίον και τα καλά έργα που η αγάπη επιβάλλει; Τίποτε από όλα αυτά. Απλώς όλες οι αρετές του ήταν η τήρηση δύο τυπικών και ανώδυνων μάλλον καθηκόντων. Η νηστεία του δύο φορές την εβδομάδα και η προσφορά στο ναό του ενός δεκάτου από τα εισοδήματά του.

Έτσι συμβαίνει πάντοτε με κάθε εγωιστή. Αν τύχει και κάνει κανένα καλό έργο το υπερβάλλει και το διαφημίζει, γιατί το κάνει όχι για τη δόξα του Θεού και την εξυπηρέτηση του αδελφού, αλλά «εις τό θε-αθῆναι τοῖς ἀνθρώποις». Αλλά κι ακόμη ο Φαρισαίος εφάρμοζε πλήρως το Μωσαϊκό νόμο κι αν τηρούσε «πᾶσαν δικαιοσύνην», πάλι η αρετή του θα ήταν ένα τίποτε μπροστά στα μάτια του Θεού. Ο Απόστολος των Εθνών Παύλος έλεγε για τον εαυτό του ότι είναι ένα τίποτε. Κι αν είχε κάνει κάποιο καλό έργο, αυτό είναι, έλεγε του Θεού. Που να φανεί όμως τέτοια ευαισθησία στους φαρισαίους.

Ο φαρισαίος λατρεύει τον εαυτό του ενώ καταφρονεί το Θεό και τους ανθρώπους. Γι' αυτό γίνεται μισητός στον Θεό. Αποκρουστικός στους ανθρώπους. Πολύ σωστά το Κοντάκιο της εορτής μάς συμβουλεύει: «Φαρισαίου φύγομεν ὑψηγορίαν». Ας ξεκινήσουμε λοιπόν το ταξίδι μας προς το Πάσχα, συνειδητοποιώντας ότι είμαστε φαρισαίοι. Είμαστε φαρισαίοι που καλούμαστε να γίνουμε τελώνες. Κι αν έστω και λίγο κατορθώσουμε να δούμε ότι δεν είμαστε τίποτε παραπάνω από «ἀχρείοι δούλοι», τότε θα έχουμε κάνει μια αρχή. Θα έχουμε πάρει τον δρόμο που μέσα από την προσευχή του τελώνη, «ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ», και τη μετάνοια, οδηγεί στην αποδοχή του Σταυρού του Χριστού και στη χαρά του αναστάσιμου θριάμβου Του. Αμήν.